

“පොත් ගොන්නක් එකතුවුණාම ඒ පොත් වල සුවඳත් හරි අගෙයි.”

තමන්ගේ පොත් රාක්කයට මේ පාර ලංකාවෙන් ගෙනාපු පොත් අඩුක් කර ගමන් පන්තිද කිව්වා.

කාටවත් ජේන්නෙ නැති කුඩා ස්ටෝරු කාමර කැල්ලකයි පන්තෙ පොත් ගුල හදාගෙන තියෙන්නේ. කුඩා ඉඩක ඇතිරුණා පොත්වල සුවඳ ඒ කාමරය ඇරපු ගමන් ඕන කෙනෙකුට හොඳට දුන්නෙවා.

“මං හං වැඩිය ආස කරන්නේ පොත් පිටකවරවලට.” ඒ පින්සල. ඉස්කෝලෙ යන කාලෙ පින් පොත් පිටකවර එකතු කළා. මරදානේ පොත් ප්‍රකාශ කරන සාප්පු ගානෙ හිනින් මේ පිටකවර එකතු කරපු කාලෙ පින්ට මතක් වුණා.

“දුන් හං පොතක් අවිච්චි ගහනවා කියන එක ඒ තරං කල් ගන්න වැඩක් නෙව්.” පැන්සල උනන්දු වුණේ පොත් මුද්‍රණය ශිල්පයට. “ඉස-සර වාගේ අකුරු අමුණා අමුණා ඉන්න ඕනත් නෑනේ” පන්, පින්, පැන් තුන්දෙනාගේම ගමේ පන්ති මිතුරුකෙනෙ තාත්තට මුද්‍රණාලයක් තිබුණා. ඒ අයටම අයිති පොත් සාප්පුවට රංගාගෙන පන්, පින් දෙන්නා පොත් අතර තනි වේදිදී පැන් උනන්දු වුණේ ඒ සාප්පුව පිටපස්සේ තිබුණා අවිච්චි කන්තෝරුවේ වැඩ ගැන.

පොත්වලට කියෙන ආසාව හන්දම ගමෙන් නගරේත් පුස්තකාලවල සාමාජිකයෝ බවට

නසරුදීන්

මේ අය පත් වුණේ කවුරුවත් කියලා නෙවෙයි. කිරුළපනේ පුස්තකාලෙට නම් මේ අයට පාර පෙන්නුවෙ ජෙස්ටින් ජයසුන්දර කියන ආකාරී සොහොයුරා. ඒ පුරුද්දට දුන් මේ රටේත් පුස්තකාල ගණනාවක ගැටසෙනවා.

“මේ පාර මොනවද ගත්තේ ?” ඒ පැන්සලක. “වැඩිය යමක් ගන්න බැර වුණා.” ඉඩක් මදි වුණා. බරන් වැඩි වුණා පන් කිව්වෙ ගිනේ අමාරුවෙන්.

“නසරුදීන්ගෙ පොතකුත් අරන් තියෙන්නේ” පින්සල පන්තෙ පොත් එකතුව උඩින් ම තිබුණා පුංචි පොත් පිංචි අතට ගන්නා.

“නසරුදීන්ගේ අපූරු කතා - පර්සි ජයමානන්.”

“මං මුලින් ම නසරුදීන්ගෙ කතා කියෙව්වෙ “ගුණසේන දුමාපොත් සමාජයේ ඉන්නකාලේ” පැන් පොතට එකිකම කළා. “නවපුතය” පන්තරේනේ මුලින් ම මය කතා පළ වුණේ. පර්සි ජයමානන් මගත්තයා අපූරුවට සරලව මේ කතා පර්වර්තනය කළා.” පන් නමුත්තෙ මතකය අවදි කළා.

“අයි බන්දුල හරිස්වන්දු මගත්තයාගෙ චිත්‍ර ? පින්සලට මතක් වුණේ “නසරුදීන්” විරතය බන්දුල හරිස්වන්දු චිත්‍ර ශිල්පයා නිර්මාණය කරපු හැටියයි.

“මීට කලින් පොත් දෙකක ම මේවා පළ වුණා. මේ තුනක් වෙති එක වේන ඕන” පැන්සලයි ඒ.

“නසරුදීන් ගැන මොනව හරි ලියන් ඕන” පන්ට හිතුණා. “පර්සි ජයමානන් මගත්තයා මේ පොතේ නසරුදීන්ගෙ කතා වලට අමතරව “නසරුදීන්” විරතය ගැනත් ලියලා තියෙනවා. කියවන්න කැමති අයට ඒ විස්තර වට්ටි” පන් අතික් දෙන්නට කිව්වා.

“එක ඇත්ත. නසරුදීන් කියන්නෙ මන:කල්පිතයක් නෙවෙයිනෙ. පැන් එකක වුණා. පින් මොකක් ජෝ කුරුටු ගාන්න ගත්තා. පන් ලියන්න ගත්තා බන්දුල හරිස්වන්දු මගත්තයාගේ “නසරුදීන් දිනා බලාගෙන.

නසරුදීන්ගේ කතා කොතරම් ජනප්‍රිය වීද යත් තුරුකිය, ඇත්තනිස්ථානය හා ඉරානය යන රටවල් තුනම නසරුදීන් සිය රටේනි පිටත් වු බව පවසමින් අයිතිවාසිකම් කියති. මහු 13 වන සියවසේ දී සුළුතානා රාජධානියේ කොන්යා අසල ඇක්ෂෙරිට් විසූ බවයි සඳහන් වන්නේ. එය තුර්කියට අයත් ප්‍රදේශයකි. ඒ රට රජයේ අනුග්‍රහයෙන් සෑම වසරකම ජූලි 5 න් 10 ත් අතර අන්තර්ජාතික නසරුදීන් හෝජා උළෙලක් මහු උපන් ඒ නගරයේදී පැවැත්වෙයි. එසේම 1966 - 67

වසර අන්තර්ජාතික නසරුදීන් වසර ලෙස යුනෙස්කෝ ආයතනය විසින් නම් කරනු ලැබිණි.

නසරුදීන් එක්ෂෙරිට්වල පදිංචිව සිට පසුව සෙල්සුක් පාලන සමයේ කොන්යා නගරයේ පදිංචියට ගිය බව කියැවේ. මේ විස්තර වලට අනුව මහු 1275 හෝ 1285 ජූනි මාසයේ මිය ගිය බැව් කියැවේ. මහුගේ සොහොන

සිසිර දිසානායක

සැයි සැක කෙරෙන ස්මාරකයක් ද සොයාගෙන ඇත.

පර්සි ජයමානන් ලේඛකයා සිය පර්වර්තනය සඳහා “නසරුදීන්” නම තෝරා ගන්න ද ලොව විවිධ ජාතීන් අතර මේ නම විවිධාකාරව භාවිතා වේ. “නසරුදීන්”, “නසර් උද්දීන්”, “නස්රෙදීන්”, “නසිරුදීන්”, “නසර් එද්දීන්”, “නස්රිරාදීන්”, “නස්රිරාතින්”, “නස්රිරොතින්” යනු ඒවායින් කිපයකි. ඒ තුර්කි ඇත්තේ ඉරාන හා උස්බෙක් භාෂාවල උච්චාරණය අනුවයි.

නසරුදීන් නමට අමතරව ඒ ඒ භාෂාවලින් “තුරුවරයා”, “පඩ්වරයා”, “ජයග්‍රාහකයා” යන අරුත් දෙන අන්වර්ත නාමයන් ඉහත නම් වලට මුලින් හෝ අතින් හෝ එක් කිරීමට නසරුදීන්ගේ කතා පවසන්නෝ අමතක නොකළහ. ඒ කිපයක් නම් “හොක්සා”, “ක්-වාසේ”, “මීජා”, “හෝඩ්ජා”, “මුල්ලා”, “මුලා”, “අෆෙත්ඩ්”, “හජීපී” ලෙසිනි.

නැගෙනහිර අප්‍රිකාවේ සිටිනිල බසටත්, ඉන්දුනීසියාවේ භාෂාවටත් මේකතා එක් වී ඇත්තේ “අඩුනුවායි” හෙවත් “අඩුනුවාස්” නම යටතේයි. 8 වන සියවසේ ආරාබියේ විසූ “ජුනා” නම් වර්තයක් වටා ගෙනුණ කතා ද

19 සියවසේ දී තුරුකි හා පර්සියානු භාෂාවලට පර්වර්තනය වූයේ “ජුනා නසරුදීන්” නමිනි. එනයේ මේ කතා ලියැවී ඇත්තේ “අවාන්ති”, “අතාන්ති” හා “අතාන් ග්ට්” යන නම් වලිනි. එහිදී “නසරුදීන් අවන්ති” මිං පියෑ පළාතේ අයෙකු හැටියට ලියැවී ඇත්තේය. 1979 දී අවන්තිගේ කතා නමින් කොටස් 13 ක කාටුන් කතා මාලාවක්ද එනයේ නිෂ්පාදනය කර ඇත්තේය. එය වින ඉතිහාසයේ වාර්තාගත ජනප්‍රියත්වයක් ලද බව කියැවේ.

“විකිපීඩියා” අන්තර්ජාල විශ්වකෝෂයට අනුව මාකායිල් බේරාම් නම් මහාචාර්යවරයෙකු නසරුදීන් පිළිබඳව සුවිශේෂී පර්යේෂණයක් කර ඇත. ඔහුට අනුව නසරුදීන් ගේ මුළු නම නසිර් උද්දීන් මහමුද් අල්-කෝයි ය. ඔහු කාඩ්වරයෙකු (නඩුකාරයෙකු) ලෙස කේසෙ-රුවල සේය කර ඇති අතර හාසාජනක නඩු හින්දු දී ඇත්තේ ඒ කාලයේදී යැයි කියැවේ.

නසරුදීන්ගේ කතා කිපයක් පර්සි ජයමානන් කතුවරයාගේ “නසරුදීන් අපූරු කතා” (ප්‍රකාශනය එම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම) ග්‍රන්ථයෙන් උපුටා ගෙන මෙහි ලා දුක්වන්නේ මේ වන විටත් ඒ කතා කියවා නැති පාඨකියන්ට යම් අදහසක් ලබා දීමයි.

රට ඉඳි කෑම.

“නසරුදීන් රට ඉඳි කන කොට ඇටත් එක්ක කනවා. මිනිහෙක් දුක්කා.”

“නසරුදීන්, ඔහේ මොකද. මය රට ඉඳි ඇට පිට්ටිම කන්නේ ?”

“ඒ මොකද දන්නවාද ?” නසරුදීන් ඒකට හේතු පැහැදිලි කර දුන්නෙ මෙහෙමයි.

“මේ රට ඉඳි ටික මට විකුණාපු මුදලාලි මහෙත් සල්ලි ගත්තෙ ඇටත් එක්ක කිරිලා දීලයි. ඒවාටත් මිනිහ මහෙත් සල්ලි ගන්නා. මං මේ කන්නෙ රට ඉඳි ඇට නෙවෙයි. සල්ලි”

එහොඳින ඉන්නෝ.

නසරුදීන් ගත ලගට වෙලා කල්පනා කර කර උන්නා. මෙහෙම ඉන්නකොට ගත් අනෙක් ඉවුරෙන් මිනිහෙක් මතු වුණා. මිනිසා වට පිට බැලුවා. ඒ හං ඉවුරේ වෙන්න කවුරුවත් හිරියෙ නෑ. අනෙක් ඉවුරේ නසරුදීන් ඉන්නවා දුක්කවා. ඒ හින්දා මිනිහා කෑ ගහලා එයාගෙන් ඇහුවා. “මේ උන්නෙහේ, මං මේ ගහගත් එහොඳි යන්නෙ කොහොමද ? කියලා”

“ඔහේ දුන් එහොඳින තමයි ඉන්නේ” නසරුදීන් අනෙක් අතට කෑ ගහල උන්නර දුන්නා.

නැණවත් වෙත හැටි.

මිතුරෙක් : “නසරුදීන් කෙනෙක් නැණවත් වෙන්නෙ කොහොමද ?

නසරුදීන් : “ආනවතුන් කතා කරන විට සාවධානව ඇහුම්කන් දෙන්න. ඒ වගේ ම කවුරුත් හරි මබට ඇහුම්කන් දෙනවනම්, මබ මහු කියන දෙයටත් සාවධානව ඇහුම්කන් දෙන්න.

